

Bilag 1.

FREDERIKSBERG KOMMUNE

København, den 15. marts 1961.

Notat vedrørende ombudsmanden og den kommunale forvaltning.

Uanset hvilken stilling man har til spørgsmålet om, hvorvidt ombudsmandens virksomhed bør udvides til at omfatte den kommunale forvaltning, må man pege på, at det foreliggende forslag lider af den væsentlige mangel, at et af hovedkriterierne for, om en sag kan indbringes for ombudsmanden, ikke er anvendeligt, fordi det vil bevirke, at afgørelser i ensartede sager snart vil kunne bringes for ombudsmanden, snart ikke. Det foreslås nemlig, at den samlede kommunalbestyrelses virksomhed ikke er undergivet ombudsmanden. Kriteriet er altså ikke, hvad der *skal* afgøres af kommunalbestyrelsen, men hvad der faktisk *er* afgjort af kommunalbestyrelsen. Dette betyder, at en afgørelse, der i en kommune er truffet af et stående udvalg i henhold til kommunalbestyrelsens bemyndigelse, vil kunne indbringes for ombudsmanden, medens en tilsvarende afgørelse truffet af selve kommunalbestyrelsen ikke vil kunne bringes for ombudsmanden.

I bemærkningerne til denne bestemmelse udtales det, at den i hovedsagen svarer til ordningen i Sverige. Heroverfor må anføres, at sondringen i Sverige mellem beslutende organer og de udøvende organer er langt klarere og i de fleste tilfælde lovbestemt, jfr. således kommunallag af 18. december 1953 kap. 2 om kommunernes fullmægtige kontra kap. 3 om kommunernes styrelse og andre nævn, i modsætning til den danske ordning, der — bortset fra visse særtilfælde som f. eks. det sociale udvalg og børneværnsudvalget — kun giver en *mulighed* for at lade udvalg eller enkeltpersoner varetage dele af den kommunale virksomhed. Sådan bemyndigelse for et stående udvalg behøver ikke at være og er normalt ikke begrænset til udøvende for-

valtning. Bemyndigelsen kan og vil normalt netop omfatte bemyndigelse til at træffe beslutninger på kommunalbestyrelsens vegne, og det kan meget vel være i sager, der er genstand for rekurs til statsmyndighed. Om en sådan sag er afgjort af „den store“ eller „den lille“ kommunalbestyrelse, bør ikke kunne være kriterium for, om sagen kan indbringes for ombudsmanden. Ellers vil der heri ligge spiren til undergravelse af den foreslåede kompromisløsning, fordi lige tilfælde bliver stillet forskelligt.

Dette spørgsmål kan ikke løses ved, at man udvider undtagelsen til også at omfatte de af magistraten og de stående udvalg i henhold til bemyndigelse i styrelsesvedtægten truffne afgørelser; man vil derved have i, at der praktisk talt tilbage under ombudsmandens tilsyn kun bliver de kommunale tjenestemænd og måske i et vist omfang borgmesteren, hvem der er tillagt en særlig udøvende, men ikke beslutende myndighed; men som det så rigtigt er påvist af de kommunale organisationer i den af dem afgivne erklæring, er denne fremgangsmåde af mange grunde ikke brugbar.

Man kan ikke se anden løsning på dette problem end at finde et andet kriterium for, hvilke sager der hører under ombudsmanden, end om sagerne er behandlet af den samlede kommunalbestyrelse, og man vil for sit vedkommende finde, at det afgørende kriterium må være, om det er en sag, hvor der er hjemmel for rekurs til statsmyndighed. Sådanne sager skal da kunne indbringes for ombudsmanden, selv om beslutningen i sagen er truffet af den samlede kommunalbestyrelse, men dog først når den højere myndighed har truffet afgørelse i sagen og normalt kun efter klage fra ved-